

17. po Trojici – 13.10.2019

Pozor na jazyk

„Tvoju reč som skryl vo svojom srdci, aby som proti Tebe nebrešil. Požehnaný si, Hospodine! Vyúč ma svojim ustanoveniam. Svojimi perami vypočítavam všetky súdy Tvojich úst. Teším sa ceste Tvojich svedectiev viac ako všetkému bohatstvu. Rozmýšľam o Tvojich rozkazoch a hľadím na Tvoje chodníky. V Tvojich ustanoveniach sa kochám, na Tvoje slovo nezabúdám“ (Ž 119).

Jakub 3:9-10 „Jazykom dobrorečíme Pánu a Otcovi, ním preklináme ľudí, stvorených na podobu Božiu. Z tých istých úst vychádza dobrorečenie a preklinanie“.

Slovo má skutočne obrovskú moc – vie uzdraviť, ale aj zraniť. Povzbudiť aj ponížiť. Vie dodať nádej, aj ju vziať. Slovo je niekedy mocnejšie ako skutok a má toľko sily, že dokáže zasiahnuť každého z nás až v hĺbkinách duše. Sú to tie slová, ktoré si navždy zapamätáme a nezabudneme ich, lebo sa nás hlboko dotkli. My, kresťania, narábame so slovom možno viac ako ostatní ľudia. Pretože tým, ako hovoríme a čo rozprávame, reprezentujeme aj Ježiša Krista. Niekedy nám naša príslušnosť ku kresťanstvu, ku Kristovi, dáva akési právo používať slová bez noriem a hraníc.

Apoštol Jakub pripomína: **nemyslite si, že ak ste kresťania, musíte vždy niekoho o niečom poučovať a stále niečo iným vysvetľovať.** Nemáme právo moralizovať, dávať poučky a vyslovovať sväté slová len tak bez premýšľania. Ale máme sa stíšiť, modliť sa a nakoniec rozprávať to, čo chce Pán Boh ľuďom povedať. Pretože, ak hovoríme sami od seba, môže sa stať, že sa z nás stanú iba ľudia kázne – teda tí, ktorí na iných hľadajú chyby a vyčítajú im všetko zlé, čo robia. A pritom zabúdajú pozrieť sa na vlastné brvno v oku. Jednoducho: **to, že sme kresťania nám nedáva právo posudzovať, poučovať a moralizovať iných.** Ale v prvom rade máme začať od seba. Pravda je však taká, že súd nad nami, ktorí máme akési „vyššie poznanie“ v Kristovi, bude prísnejší preto, lebo keď vám hovorím, aby ste nepoučovali a nekarhali iných, vlastne to sama robím.

Preto Jakub mne, nám všetkým pripomína, že **je dôležité dávať si pozor, aby sme v reči nestúpali bokom. A to sa týka všetkých. Tých, ktorí poučujú aj tých, ktorí sú poučovaní.** Pretože slovom sa dá narobiť oveľa viac škody, ako si myslíme. Tu nejde iba o sebaovládanie, ale ide o ovládanie a manipulovanie iných pomocou slov: tak ako je to s uzdou pri koňovi a s kormidlom pri lodi. Slovom nielen ubližujeme, ale aj manipulujeme. Jakub nehovorí ako máme držať jazyk za zubami, ale hovorí prečo: **varuje pred horlivosťou poučovať ľudí a manipulovať blížnych.**

Apoštol Jakub je známy svojimi praktickými radami a preto hovorí aj o negatívnych následkoch toho, ak sa človek nevyvaruje súdeniu a manipulácii. Používa obraz ohňa: aj malý plamienok stačí na to, aby nakoniec zhorel celý les. **Slovo teda môže zfanatizovať davy** – veď si len spomeňte na politikov, náboženských vodcov siekt, hudobníkov....., ktorí slovom viedli ľudí k zlému. Veď jednoduché slovo môže vyvolať hádku, spor, vojnu a nakoniec aj ničenie ľudí konkrétnej rasy, náboženstva či veku. Slovo je ako rozbuška – najprv malý plamienok a potom spálenisko a ničota.

Lenže jazyk, slovo, reč to nie je niečo, čo ovplyvňuje len naše vzájomné vzťahy. Ono má vplyv aj na nás samých – na naše myslenie či konanie. **Z časti ho máme pod kontrolou, ale určitú časť nevieme ovplyvniť – najmä ak sa jedná o naše myšlienky alebo slovo, ktoré počujeme.** Niekedy príde náhodne, započujeme ho neplánovane a predsa nás dokáže ovplyvniť natoľko, že zmeníme postoje či názory. Jakub teda poukazuje na to, že práve **slovo, myšlienka – stoja na začiatku skutkov, či už dobrých alebo zlých.**

Alebo lepšie povedané: myšlienka stojí na začiatku dobrých aj zlých slov. Nie len tých alebo tých. **Naše ústa dokážu v tú istú chvíľu dobrorečiť Bohu a chváliť Ho a v tom istom momente dokážeme preklínať bližných.** A vôbec nám nevadí, že preklínaním ľudí útočíme na to, čo Pán Boh stvoril a do čoho vložil svoj vlastný obraz. Tu nejde o slová, ktoré vypovieme v hneve, alebo nám niečo ujde, tu ide o slová z presvedčenia. A tie vyvierajú zo srdca – o ktorom Pán Ježiš hovorí, že z neho vychádzajú samé zlé veci a tiež pripomína, že strom poznať po ovocí. Máme to však pod kontrolou. Ak to nie je „náhodné“ zlorečenie, ale premyslené slová, potom sa pre ne rozhodujeme a môžeme ovplyvniť, či ich použijeme alebo nie. Či budeme milosrdní alebo nevraživí, či budeme milí alebo budeme dehonestovať človeka, ktorý vyznáva inú vieru, má iný životný štýl, názor alebo myslenie.

Ak hovoríme o tom, že slovo má obrovskú moc a že je dôležité dávať si pozor na jazyk, musíme sa rozhodovať správne a myslieť na to, že všetko je prepojené: myslenie ovplyvňuje slová a postoje a tie zas majú vplyv na skutky. Preto treba pamätať na pár zásad, ktoré nám, kresťanom, Jakub pripomína:

- 1. predtým ako niečo povieš, máš rozmyšľať**
- 2. poučuj najprv seba, až potom bližného**
- 3. neposudzuj a nemanipuluj slovami svojich bližných k zlému**
- 4. pamätaj, že tvoje slovo má obrovskú moc**
- 5. to, ako myslíš a hovoríš ťa ovplyvňuje viac, ako si dokážeš predstaviť**
- 6. nemôžeš žiť tak, že z tvojich úst bude počuť oslavu Boha a nenávistné reči voči bližnému.**

Dajme si pozor na jazyk. Lebo slová, ktoré vyslovujeme dnes, nás raz môžu odsúdiť na poslednom súde. Amen.